

ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งกระแสไฟฟ้า ของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว*

THE STRATEGY FOR RISK MANAGEMENT OF TRANSMISSION SYSTEMS OF LAO ELECTRIC ENTERPRISES

เฮียงสี ไชยาพอน ดาลาเสนา

Heuangsi Xayphone Dalasene

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Udon Thani Rajabhat University, Thailand

E-mail: heuangsixayphonedalasene@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว 2) กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว และ 3) ประเมินและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว วิธีวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา มี 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้า กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว จำนวน 215 คน ใช้แบบสอบถาม ด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ใช้สัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และระยะที่ 3 ประเมินและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว จำนวน 30 คน ใช้แบบประเมิน เลือกกลุ่มประชากรจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง ด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความสภาพเสี่ยง ภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.91) ได้แก่ 1.1) การเงิน 1.2) ระเบียบกฎหมาย 1.3) กลยุทธ์ และ 1.4) การดำเนินงาน และระดับการบริหารความเสี่ยง ภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D.= 0.99) ได้แก่ 1.1) ค้นหาและระบุ 1.2) วิเคราะห์ 1.3) ทำยุทธศาสตร์ และ 1.4) การประเมิน 2) กำหนดยุทธศาสตร์ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ได้แก่ 2.1) บริหารด้านการเงิน 2.2) บริหารด้านระเบียบกฎหมาย 2.3) บริหารด้านกลยุทธ์องค์กร และ 2.4) บริหารด้านการ

* Received 12 February 2022; Revised 25 February 2022; Accepted 27 February 2022

ดำเนินงาน และ 3) ผลประเมินยุทธศาสตร์ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ค่าเฉลี่ยระดับ $\bar{X} > 3.51$ ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์, การบริหารความเสี่ยง, ระบบส่งไฟฟ้า, รัฐวิสาหกิจไฟฟ้า

Abstract

The objectives of the research article were to: 1) study risk management of transmission systems of Lao electric enterprises, 2) define strategy for risk management of transmission systems of Lao electric enterprises, and 3) evaluate publish strategy about risk management of transmission systems of Lao electric enterprises. This was research and development method by 3 phases, such as the first to study risk management of transmission systems, a sample group of 251 persons who was operator of state electricity enterprises on electricity transmission system duty, the questionnaire was used with statistics on frequency, percentage, mean and standard deviation. The second, to define the strategy for risk management of transmission systems by the key informants were 15 qualified persons, and also using in-depth interviews, group discussions and content analysis, and the third, the evaluation and publish strategy of risk management transmission systems by the key informants were 30 person who are executives in Lao electricity enterprises, for using an assessment by specific selected of the key informants with statistics of frequency, percentage, mean, standard deviation and summarize the overview. This research found that: 1) the risk condition with a moderate level ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.91) such as 1.1) financial, 1.2) law system, 1.3) strategy, and 1.4) operations. The risk management with a moderate level ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.99) such as 1.1) search and identify, 1.2) analysis, 1.3) strategic, and 1.4) evaluation. 2) The strategic definable consists of vision, mission, goals and strategies including with 2.1) financial management, 2.2) laws management, 2.3) corporate strategy management, and 2.4) operational management And 3) The strategic evaluation was appropriate and possibility, average level $\bar{X} > 3.51$ or higher was considered to pass the assessment criteria.

Keywords: Strategy, Risk Management, Transmission Systems, Electric State Enterprises

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ฉบับที่ 9 (The Initial Concept of the 9th NSEDP (2564 - 2568) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาว่า มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเต็มที่ตามศักยภาพที่มีอยู่เพื่อช่วยให้ประเทศหลุดพ้นการเป็นประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) ภายในปี 2067 ได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการเติบโตที่มีคุณภาพครอบคลุม และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งบรรลุเป้าหมาย SDG ภายในปี 2572 (สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (สพพ.), 2564) รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีนโยบายพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นแบตเตอรี่แห่งเอเชีย (Battery of Asia) ตามนโยบายเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) โดยส่งเสริมภาคเอกชนทั้งภายในและต่างประเทศลงทุนผลิตพลังงานไฟฟ้าตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่อย่างกว้างขวาง การขยายตัวของเศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในอัตราสูงอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีกลุ่มชนชั้นกลางจำนวนเพิ่มมากขึ้น และมีการพัฒนาของเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อกำลังซื้อที่เพิ่มมากขึ้นและพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โดยต้องการบริโภคสินค้าและบริการที่มีคุณภาพสูงขึ้น ต้องการความสะดวกสบายในชีวิตประจำวันมากขึ้น (สำนักพัฒนาตลาดและธุรกิจไทยในต่างประเทศ 1 กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2564) โดยมีทิศทางการขับเคลื่อนประเทศของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว คือ การเป็นผู้ผลิตและส่งออกพลังงานไฟฟ้าของภูมิภาค (Battery of Asia) และการเป็นศูนย์กลางความเชื่อมโยงในภูมิภาค (Landlinked country) ซึ่งปัจจุบันสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้เตรียมใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี ฉบับที่ 9 (2564 - 2568) โดยปัจจัยหลักที่จะส่งเสริมเศรษฐกิจลาว ได้แก่ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม การส่งออก และภาคการท่องเที่ยว (สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน องค์การมหาชน (สพพ.) กล่าวได้ว่า รัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาวมีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภายใต้การนำพาด้วยความสามารถของรัฐบาล โดยได้กำหนดแนวทางนโยบายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ใหม่ของโลก ทันโลก ทันสมัย ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน ทั้งประเทศ โดยข้ามผ่านอุปสรรคต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ตามเส้นทาง และอุดมการณ์สังคมนิยมที่กำหนดไว้ตามลำดับในระยะ 40 ปี ส่งผลให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมั่นคง โดยเฉพาะแผนการด้านการพลังงานไฟฟ้า เป็นแผนหลักในการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชาติให้มีการขยายตัว และเข้มแข็ง ซึ่งมีการค้นคว้า และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยั่งยืน (รัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว, 2562)

รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้น รวมถึงรายได้จากการขายพลังงานไฟฟ้า

(ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์, 2564) นอกจากนี้ ยังพบปัญหาเรื่องระบบส่งของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาวยังมีความเสี่ยงหลายด้าน ได้แก่ ด้านการเงินเกี่ยวกับการจัดซื้อหรือจัดจ้าง และการจัดสรรงบประมาณต่อการดำเนินงาน ที่ยังไม่ระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ด้านระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการตรวจสอบภายในที่เป็นระบบ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์กับสถานะเศรษฐกิจ และด้านการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่มีส่วนช่วยให้การดำเนินงานขององค์กร ได้แก่ ปัญหาการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้เพียงพอ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพลังงานให้กับพื้นที่ห่างไกล ต่อไปในอนาคตได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการพัฒนาและเติบโตอย่างยั่งยืน การตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี อันเป็นปัจจัยหลักในการเสริมสร้างองค์กรให้มีมาตรฐานการจัดการที่ดี สร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ถึงกระบวนการดำเนินงานขององค์กรว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การมีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี เป็นส่วนสำคัญที่จะเสริมสร้างให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี สำคัญต่อการดำเนินนโยบายด้านบริหารความเสี่ยงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการเสริมสร้างความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงให้แก่ผู้บริหารและบุคลากร การดำเนินงานตามแผนและติดตามผลการบริหารความเสี่ยง เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความสำเร็จของงานคือ ความรู้ ความเข้าใจ และการเล็งเห็นประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารและบุคลากร (กระทรวงพลังงานและเหมืองแร่, 2016)

ดังนั้น การสนับสนุนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงให้แก่รัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว โดยนำไปปฏิบัติได้ถือว่าเป็นกลไกในการสร้างความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงและแนวทางในการจัดทำรายงานแผนการบริหารความเสี่ยง รวมถึงรายงานผลประเมินกระบวนการควบคุมภายใน โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานได้จริงทั้งในระดับองค์กร และระดับหน่วยงาน พร้อมทั้งให้ทุกส่วนสามารถวางกรอบนโยบายการดำเนินการด้านบริหารความเสี่ยง เพื่อให้มีการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอย่างยั่งยืน จึงเป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้เพื่อให้ฝ่ายบริหารและผู้ปฏิบัติงานเข้าใจหลักการแนวคิดวิธีการและกระบวนการบริหารความเสี่ยง รวมไปถึงผู้ปฏิบัติรับทราบขั้นตอนกระบวนการและสามารถวางแผนงานด้านบริหารความเสี่ยงขององค์กรของแต่ละหน่วยงาน และเพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ ตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงกับกลยุทธ์ขององค์กร และสอดคล้องของยุทธศาสตร์และเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ขององค์กรกับยุทธศาสตร์ระดับอื่น ๆ (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2561) ซึ่งประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อองค์กร ได้แก่ 1) ทำให้ผู้บริหารสามารถรับมือกับความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยง และโอกาสที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ช่วยเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรในการสร้างมูลค่าเพิ่มได้ 3) ป้องกันการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือไม่คาดฝันที่จะเกิดขึ้นในระหว่างดำเนินโครงการหรือ

ภายในสถาบัน 4) สร้างความเชื่อมั่นให้แก่โครงการ หรือสถาบันกับบุคคลภายนอกและภายในสถาบันการสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบว่ามิอะไรเกิดขึ้นภายในโครงการหรือสถาบัน และ 5) สนับสนุนการตัดสินใจในกระบวนการดำเนินงานโครงการหรือการดำเนินงานของสถาบัน (ธนรัตน์ แต่วัฒนา, 2550) จะเห็นได้ว่าประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่ลดอุปสรรค หรือสิ่งที่ไม่คาดหวังที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งในด้านผลกำไรและการปฏิบัติงาน รวมถึงยังป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรขององค์กรและสร้างความมั่นใจในการรายงานและการปฏิบัติตามกฎระเบียบอีกด้วย (Brien, D., & Haskins, L., 2020) จากสถานการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษายุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งกระแสไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่บุคลากรด้านบริหารความเสี่ยง และนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานต่อไป ตลอดจนเป็นแนวทางยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งกระแสไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาวในการขับเคลื่อนนโยบายด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว
2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว
3. เพื่อการประเมินและการเผยแพร่ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาสภาพความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอน 1.1 ศึกษาหลักการแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้า

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร บทความวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเสี่ยง ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยง และระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว โดยผู้วิจัยคัดเลือกตามเกณฑ์การคัดเลือกคือ เรื่องที่ทันสมัย เอกสารที่จะนำมาอ้างอิง เอกสารหรือตำราภาษาไทย ไม่ควรเกิน 5 ปี และเอกสารหรือตำราภาษาอังกฤษ ไม่ควรเกิน 10 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ตารางการวิเคราะห์เนื้อหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการบันทึกข้อมูลลงตารางการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอน 1.2 ศึกษาสภาพความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

แหล่งข้อมูล 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้า ทั้ง 18 แขวง จำนวน 500 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2564) 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้า จำนวน 215 คน โดยใช้สูตรของ Krejcie and Morgan (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, R., 1967) ได้แก่ 1 หมายถึง น้อยที่สุด 2 หมายถึง น้อย 3 หมายถึง ปานกลาง 4 หมายถึง มาก และ 5 หมายถึง มากที่สุด (โดยแบ่งช่วงของคะแนน ได้แก่ 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับน้อย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับมาก และ 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด) และ 3) ข้อเสนอแนะ

การหาคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว และด้านการวิจัย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่า 0.50 - 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นที่มีลักษณะคล้ายตัวอย่าง จำนวน 30 คน และได้นำมาหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, L. J. , 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งวิธีการออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และระยะที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอน 2.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของการบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าจำนวน 5 คน เลือก

แบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติคือ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เฉพาะทาง มีอายุทำงานมากกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของการบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว และ 2) ร่างยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งวิธีการออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของการบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาวใช้แบบสัมภาษณ์ และระยะที่ 2 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาวใช้การสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิค SWOT นำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำร่างยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

ขั้นตอน 2.2 การร่างยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาวที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป เลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเรื่องการร่างยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งวิธีการออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาวใช้การสนทนากลุ่ม และระยะที่ 2 สนทนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสรุปเป็นภาพรวม

3. การประเมินและเผยแพร่ยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

ขั้นตอนที่ 2 การเผยแพร่ยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบบส่งไฟฟ้า มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์การทำงานอย่าง

ต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวนทั้งหมด 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมิน แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, R., 1967) ได้แก่ 1 หมายถึง น้อยที่สุด 2 หมายถึง น้อย 3 หมายถึง ปานกลาง 4 หมายถึง มาก และ 5 หมายถึง มากที่สุด (โดยแบ่งช่วงของคะแนน ได้แก่ 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับน้อย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับมาก และ 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด) และ 3) ข้อเสนอแนะ

การหาคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้ว ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่า 0.50 - 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นที่มีลักษณะคล้ายตัวอย่าง จำนวน 30 คน และได้นำมาหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, L. J. , 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และจัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งวิธีการออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ และ ระยะที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจ ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 199 คน ร้อยละ 92.6 มีสถานภาพสมรส จำนวน 177 คน ร้อยละ 82.3 รองลงมาคือ โสด จำนวน 35 คน ร้อยละ 16.3 มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 98 คน ร้อยละ 35.30 รองลงมาคือ อายุ น้อยกว่า 30 ปี จำนวน 62 คน ร้อยละ 22.30 มีระยะเวลาปฏิบัติงานในองค์กรนี้ จำนวน 5-10 ปี จำนวน 99 คน ร้อยละ 46.1 รองลงมาคือ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 93 คน ร้อยละ 43.3 โดยพบปัญหาความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับปัญหาความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ภาพรวม

สภาพปัญหา	ระดับปัญหา		แปลผล	จัดลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	3.09	0.86	ปานกลาง	3
ด้านความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	3.02	0.92	ปานกลาง	4

สภาพปัญหา	ระดับปัญหา		แปลผล	จัดลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านความเสี่ยงด้านการเงิน	3.44	0.93	ปานกลาง	1
ด้านความเสี่ยงด้านระเบียบกฎหมาย	3.19	0.92	ปานกลาง	2
รวม	3.18	0.91	ปานกลาง	

ตารางที่ 1 สรุประดับปัญหาความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.91) ได้แก่ 1) ด้านความเสี่ยงด้านการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.93) 2) ด้านความเสี่ยงด้านระเบียบกฎหมาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.92) 3) ด้านความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.86) และ 4) ด้านความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.92)

ระดับการบริหารความเสี่ยงระบบส่งกำลังไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.91) ได้แก่ 1) ด้านการค้นหาและระบุความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.94) 2) ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.91) 3) ด้านการจัดทำยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.94) และ 4) ด้านการประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.95) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับการบริหารความเสี่ยงระบบส่งกำลังไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ภาพรวม

การบริหาร	ระดับปัญหา		แปลผล	จัดลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการค้นหาและระบุความเสี่ยง	3.39	0.94	ปานกลาง	1
ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง	3.29	0.91	ปานกลาง	2
ด้านการจัดทำยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยง	3.25	0.94	ปานกลาง	3
ด้านการประเมินความเสี่ยง	3.11	0.95	ปานกลาง	4
รวม	3.26	0.93	ปานกลาง	

การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว พบว่า การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 4 ประเด็น ยุทธศาสตร์หลัก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการพัฒนา	ตัวชี้วัด
ยุทธศาสตร์ที่ 1	1. ดำเนินการจัดซื้อ	1. การจัดซื้อจัดจ้าง	1. อบรมการจัดซื้อหรือ	1. การจัดซื้อหรือ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการพัฒนา	ตัวชี้วัด
การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน	จัดจ้างให้มีความโปร่งใส 2. การจัดสรรงบประมาณให้ทั่วถึงและเป็นธรรม 3. ควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานประจำปี	โดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ 2. จัดสรรเงินงบประมาณ จำแนกตามแผนประจำปี 3. ควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ	จัดจ้างโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ 2. จัดสรรเงินงบประมาณ โดย จำแนกตามแผนและงบรายจ่ายประจำปี 3. ควบคุมการใช้จ่ายเงินโดยใช้วิธีการทำ Cost Saving 1. เพื่อชี้วีปลอดภัยไว้อุบัติเหตุ	จัดจ้าง ประหยัดงบประมาณได้ ร้อยละ 20 2. การใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนร้อยละ 90
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านระเบียบกฎหมาย	1. มีวิธีการและขั้นตอนการตรวจสอบภายในให้เป็นระบบ 2. มีมาตรการและแนวทางการป้องกันตรวจสอบภายในที่เหมาะสม 3. พนักงานปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เคร่งครัด	1. สร้างวิธีการและขั้นตอนการตรวจสอบให้เป็นระบบ 2. การตรวจสอบการเงินและบัญชี 3. การตรวจสอบการบริหาร 4. สร้างจรรยาบรรณปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด	1. อบรมวิธีการและขั้นตอนการตรวจสอบภายในเป็นระบบ 2. เน้นการตรวจสอบการเงินและบัญชี 3. การตรวจสอบการบริหาร 4. พัฒนาจรรยาบรรณการปฏิบัติตามกฎระเบียบให้พนักงานอย่างเคร่งครัด	1. มีระบบและขั้นตอนการตรวจสอบภายในร้อยละ 100 2. ร้อยละ 90 ของพนักงานปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เคร่งครัด
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์องค์กร	1. วางแผนกลยุทธ์กับสถานะเศรษฐกิจขององค์กร 2. วางแผนกลยุทธ์องค์กรสอดคล้องกับปัจจัยภายในและภายนอก	1. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ โดยกำหนดการดำเนินงาน เพื่อตอบสนองแนวคิดและนโยบายผู้บริหาร 2. วางแผนกลยุทธ์ที่มีความยืดหยุ่นและนำไปปฏิบัติได้จริงและประเมินผล	1. ประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategy Planning) 2. การแปลงวางแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation)	1. องค์กรมีวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategy Planning) ในระยะยาวสามารถปฏิบัติจริงได้ 2. องค์กรมีแผนปฏิบัติสอดคล้องแผนกลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	1. กำกับดูแลกิจการที่ดีให้มีหลักธรรมาภิบาลในองค์กร 2. ควบคุมกระบวนการดำเนินการภายใน 3. มีวัฒนธรรมองค์กรที่มีความรับผิดชอบสูง	1. กำกับกิจการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาล 2. การควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO 5 ประการ 3. สร้างวัฒนธรรมองค์กรร่วมที่มีความรับผิดชอบ	1. การมอบรางวัลการกำกับกิจการองค์กรที่ดี 2. ใช้การควบคุมการดำเนินการภายในตามแนวคิดของ COSO 3. ส่งเสริมการนำวัฒนธรรมองค์กรร่วมมาปฏิบัติ	1. นำหลักธรรมาภิบาลปฏิบัติได้ร้อยละ 80 2. การควบคุมตามแนวคิด ของ COSO ร้อยละ 80 3. นำวัฒนธรรมองค์กรปฏิบัติได้ร้อยละ 90

การประเมินและการเผยแพร่ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของ
รัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงใน
ระบบ ส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D.=
0.80) ด้านรูปเล่มอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.61) คือ มีความชัดเจนของภาพและ
ตัวอักษร ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 1.00) คือ เนื้อหามีสาระและเป็น
ประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =
4.42, S.D. = 0.95) คือ เนื้อหาและกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงระบบส่ง
ไฟฟ้าลาว ถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ทุกด้าน จึงถือยุทธศาสตร์
การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ผ่านเกณฑ์การประเมิน
สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ และได้จัดทำคู่มือยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่ง
ไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาวไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วน
ที่ 2 ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว และส่วนที่ 3
การแปลงยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาวไปสู่การ
ปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.28 S.D. = 0.80) ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลว่า

“ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว มี
จุดมุ่งหมายเพื่อลดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ที่เกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์กับสถานะเศรษฐกิจ
และการวางแผนกลยุทธ์กับปัจจัยภายในและภายนอก และความเสี่ยงด้านการเงิน ที่เกี่ยวกับการ
การจัดซื้อหรือจัดจ้างและการจัดสรรงบประมาณต่อการดำเนินงาน” (เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
ระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้า, 2563) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การประเมินผลยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้า
รัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
รูปเล่ม			
1. รูปแบบคู่มือมีความน่าสนใจ	4.19	0.62	มาก
2. มีความชัดเจนของภาพและตัวอักษร	4.35	0.61	มาก
3. การใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม	4.31	0.77	มาก
4. ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมและสมบูรณ์	4.23	0.71	มาก
เนื้อหา			
1. เนื้อหามีความครอบคลุมและเหมาะสม	4.17	0.72	มาก
2. เรียบเรียงเนื้อหาที่เข้าใจง่าย	4.00	0.70	มาก
3. เนื้อหามีสาระและเป็นประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	4.44	1.00	มาก

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
4. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคู่มือ การนำไปใช้ประโยชน์	4.38	0.96	มาก
1. สามารถนำคู่มือไปใช้เป็นการปฏิบัติงานได้จริง	4.39	0.96	มาก
2. สามารถนำเนื้อหาและกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ในการ จัดเก็บเงินค่ากระแสไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว	4.42	0.95	มาก
รวม	4.28	0.80	มาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ระดับความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D.= 0.67) ได้แก่ 1) ความเสี่ยงด้านการเงิน ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.93) 2) ความเสี่ยงด้านระเบียบกฎหมาย ($\bar{X} = 3.19$, S.D.= 0.92) 3) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ($\bar{X} = 3.09$, S.D.= 0.86) และ 4) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.02$, S.D.= 0.92) และระดับการบริหารความเสี่ยงระบบส่งกำลัง ไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D.= 0.99) ได้แก่ 1) การค้นหาและระบุความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.39$, S.D.= 0.94) 2) การวิเคราะห์ความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.29$, S.D.= 0.91) 3) การจัดทำยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.25$, S.D.= 0.97) และ 4) การประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.11$, S.D.= 0.95) สอดคล้องกับเฉลิมชาติ อีระวิริยะ ในประเด็นการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรในโรงงานอุตสาหกรรม ที่ว่าการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรตามกรอบแนวทางของ COSO มาปฏิบัติใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ รวมไปถึงประโยชน์ในการนำเอาการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรเป็นมาใช้เป็นเครื่องมือบริหารงานในโรงงานอุตสาหกรรม แม้ว่าปัจจุบันจะมีเทคนิคต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในการบริหารการผลิตและเป็นที่นิยมมากในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น ระบบการบริหารงานแบบลีนซิกซ์ซิกมา การจัดการคุณภาพโดยรวม เป็นต้น แต่เทคนิคเหล่านี้จะมุ่งเน้นการปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตเป็นหลัก ซึ่งจะแตกต่างจากการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรที่มีการบูรณาการเข้ากับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมทำงานของทุกฝ่ายให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานทุกระดับ ไม่เพียงแต่ฝ่ายผลิตเท่านั้น เพื่อผลักดันให้องค์กรบรรลุวิสัยทัศน์ที่ต้องการได้ (เฉลิมชาติ อีระวิริยะ, 2559)

การศึกษาการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว วิสัยทัศน์ (Vision) รัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาวเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้า สามารถให้บริการจำหน่ายไฟฟ้า ให้สถานีจ่ายไฟฟ้าแรงกลาง สายส่ง

แรงกลาง สายส่งแรงต่ำได้อย่างถ่วงถึง พันธกิจ (Mission) 1) จัดการความเสี่ยงด้านการเงิน ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อหรือจัดจ้างและการจัดสรรงบประมาณต่อการดำเนินงาน 2) จัดการความเสี่ยง ด้านระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการตรวจสอบภายในที่เป็นระบบ การมีมาตรการและแนวทางในการป้องกันการตรวจสอบภายในที่เหมาะสม 3) จัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ที่เกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์กับสถานะเศรษฐกิจ และการวางแผนกลยุทธ์กับปัจจัยภายในและภายนอก และ 4) จัดการความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ประเด็น ยุทธศาสตร์ (Strategy Issue) จำนวน 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านระเบียบ กฎหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์องค์กร แลประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน สอดคล้องกับสถาบันคลังสมองของ ชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย ในประเด็นการบริหารจัดการองค์กรภายใต้สภาวะการ เปลี่ยนแปลง และความไม่แน่นอนดังกล่าว ที่นำมาซึ่งโอกาสใหม่ ๆ (New Opportunities) และความเสี่ยงสำคัญใหม่ ๆ (New Key Risk) จึงมีความจำ เป็นที่องค์กรจะต้องให้ความสำคัญ และสร้างให้เกิดดุลยภาพในการบริหารจัดการที่เหมาะสม ทั้งในการบริหารจัดการการ ดำเนินงาน/การปฏิบัติการ (Operation Management) การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) และการบริหาร จัดการความเสี่ยง (Risk Management) เพื่อทำ ให้องค์กรสามารถบรรลุผลสำเร็จตามภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายสำคัญที่มุ่งหวังไว้ทั้งใน ปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูง สามารถดำเนินการจัดการ กำกับ ดูแล มีระบบควบคุมภายในที่ดีต่อปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) สาเหตุเสี่ยง (Risk Cause) ที่สำคัญ รวมถึงระบบ ตอบสนองที่ดีที่มีประสิทธิภาพ เมื่อความเสี่ยงเกิดขึ้น เพื่อลดความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่สามารถรับมือได้ ยอมรับได้ (สถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริม ทบวงมหาวิทยาลัย, 2563)

การประเมินและการเผยแพร่ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของ รัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว คือ 1) ผลการประเมินโดยภาพรวมยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงใน ระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.80) ด้านรูปเล่มอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.61) คือ มีความชัดเจนของภาพและ ตัวอักษร ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 1.00) คือ เนื้อหาสาระและเป็น ประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.95) คือ เนื้อหาและกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงระบบ ส่งไฟฟ้าลาว ถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ทุกด้าน ถือว่ายุทธศาสตร์ การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ผ่านเกณฑ์การประเมินสามารถ นำไปปฏิบัติจริงได้ และ 2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อคู่มือยุทธศาสตร์การบริหารความ เสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.80) เพื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับ พุฒิสรรค์ ศรีรัตนประชากุล กล่าวถึง การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่ว่า องค์ประกอบของความเสี่ยงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ความเสี่ยง ด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตาม กฎหมาย/กฎระเบียบ และความเสี่ยงด้านบุคลากร (พุฒิสรรค์ ศรีรัตนประชากุล, 2559) 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารความเสี่ยงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความสำคัญของความ ต้องการจำเป็นลำดับแรกคือด้านกลยุทธ์ และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านกลยุทธ์ โรงเรียนต้องกำหนดแนวทางการ ดำเนินงานชัดเจน มีการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สร้างความตระหนักให้บุคลากรปฏิบัติตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลการนำกลยุทธ์ของสถานศึกษาไปปฏิบัติ ด้านการดำเนินงาน กำหนดแผนการปฏิบัติงานประจำปี กำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินโครงการ ด้านการเงินจัดทำแผน ปฏิบัติการประจำปีงบประมาณมีการจัดทำรายละเอียดทางการเงิน มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อประสิทธิภาพการบริหารงานการเงินตลอดเวลา ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมาย/กฎระเบียบ กำหนดมาตรฐานผลการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้าราชการ และบุคลากรทางการศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่กำหนด ด้านบุคลากร มีการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังไว้อย่างชัดเจน การบริหารงานบุคคลมีความเหมาะสมตามคุณวุฒิและความรู้ ความ สามารถส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนมีการบำรุงขวัญและส่งเสริมกำลังใจบุคลากร

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สภาพความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว โดยระดับความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ความเสี่ยงด้านการเงิน 2) ความเสี่ยงด้านระเบียบกฎหมาย 3) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ และ 4) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน และระดับการบริหารความเสี่ยงระบบส่งกำลัง ไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ 1) การค้นหาและระบุความเสี่ยง 2) การวิเคราะห์ความเสี่ยง 3) การจัดทำยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยงและ 4) การประเมินความเสี่ยงกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) บริหารความเสี่ยงด้านการเงิน 2) บริหารความเสี่ยงด้านระเบียบกฎหมาย 3) บริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์องค์กร และ 4) บริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน การประเมินและการเผยแพร่ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงระบบส่งไฟฟ้า

ของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว ผลประเมินยุทธศาสตร์ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ได้แก่ ด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหา และด้านการนำไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ทุกด้าน ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ ควรมีการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ที่เกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์กับสถานะเศรษฐกิจ และการวางแผนกลยุทธ์กับปัจจัยภายในและภายนอก ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายคือ ควรสร้างข้อตกลงร่วมกันเมื่อมีผลกระทบเกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินโครงการเกิดความชอบธรรมและการยอมรับจากชุมชน และผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นก็จะตรงกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาวិธีบริหารจัดการทรัพยากรที่นำมาใช้แนวทางใหม่อย่างเท่าเทียมและยั่งยืน และควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทางสังคมต่อการพัฒนาทรัพยากรที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรการวิจัยเรื่องจัดการความเสี่ยงด้านระเบียบกฎหมาย ด้านกลยุทธ์ และความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2564). ข้อมูลพื้นฐานของต่างประเทศ 2564. เรียกใช้เมื่อ 5 มีนาคม 2564 จาก http://www.bangkokideaeasy.com/informations/ec/index.php?op=dynamiccontent_detail&dynamiccontent_id=26198
- กระทรวงพลังงานและเหมืองแร่. (2016). ยุทธศาสตร์การพัฒนาพลังงานครั้งที่ 8. สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว: กระทรวงพลังงานและเหมืองแร่.
- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้า. (14 พฤษภาคม 2563). ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในระบบส่งไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว. (เอื้องสี ไซยาพอน ดาลาแสน, ผู้สัมภาษณ์)
- เฉลิมชาติ อีระวิหะ. (2559). การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรในโรงงานอุตสาหกรรม. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 10(3), 44-54.
- ธนรัตน์ แต้ววัฒนา. (2550). คู่มือการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาการพิมพ์.
- พุดิสสรค์ ศรีรัตนประชากุล. (2559). การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา . มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- รัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว. (2562). โครงร่างการจัดตั้งฝ่ายปฏิบัติการไฟฟ้านครหลวง. นครหลวง เวียงจันทน์: รัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว.
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์. (2564). ระบบไฟฟ้า สปป.ลาว. เรียกใช้เมื่อ 5 มีนาคม 2564 จาก http://www.asean thai.net/mobile_detail.php?cid=50&nid=3189
- สถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย. (2563). การบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (2561). คู่มือการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (สพพ.). (2564). รายงานภาวะเศรษฐกิจของประเทศ สปป.ลาว. เรียกใช้เมื่อ 5 มีนาคม 2564 จาก <https://www.neda.or.th//th/news/detail?d=qQEczatk>.
- สำนักพัฒนาตลาดและธุรกิจไทยในต่างประเทศ 1 กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2564). การค้าระหว่างประเทศ. เรียกใช้เมื่อ 5 มีนาคม 2564 จาก https://www.ditp.go.th/contents_attach/311460/311460.pdf
- Brien, D. & Haskins, L. (2020). Project management: Improving performance, reducing risk. Retrieved January 14, 2020, from <https://www.pwc.com/jg/en/publications/ned-presentation-project-management.pdf>.
- Cronbach, L. J. . (1990). Essentials of psychological testing . (5th ed.). New York: Harper Collins. Publishers.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.